

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobců: **a) Zemědělské družstvo „Agroholding“**, se sídlem Bernatice 111, Bernatice, **b) Ing. P. Š.**, oba zastoupeni JUDr. Igorem Krajčíkem, advokátem se sídlem Horní Lipová 271, proti žalovanému: **Státní pozemkový úřad**, se sídlem Husinecká 1024/11a, Praha 3, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 8. 2013, č. j. SPU 303861/2013, sp. zn. 2RP7937/2013-202001, o kasační stížnosti žalobců proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 12. 2013, č. j. 9 A 167/2013 - 32,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 12. 2013, č. j. 9 A 167/2013 – 32, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včas podanou kasační stížností žalobci (dále jen „stěžovatelé“) napadli usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) ze dne 19. 12. 2013, č. j. 9 A 167/2013 – 32 (dále jen „napadené usnesení“), jímž městský soud rozhodl o postoupení žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 8. 2013, č. j. SPU 303861/2013, sp. zn. 2RP7937/2013-202001 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zamítl odvolání žalobců proti rozhodnutí Státního pozemkového úřadu, Krajského pozemkového úřadu pro Olomoucký kraj, Pobočka Jeseník ze dne 18. 4. 2013, č. j. SPU 041699/2013 ve věci komplexních pozemkových úprav v katastrálním území Velká Kraš.

[2] Napadeným usnesením městský soud postoupil věc k projednání a rozhodnutí Krajskému soudu v Ostravě, a to z následujících důvodů: Podle § 7 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění účinném ke dni 1. 1. 2012 (dále jen „s. ř. s.“), nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení věcně příslušný krajský soud. Podle § 7 odst. 2 s. ř. s. nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Má-li tento správní orgán sídlo mimo obvod své působnosti, platí, že má sídlo v obvodu své působnosti. Podle § 7 odst. 5 s. ř. s. není-li soud, u něhož byl návrh podán, k jeho vyřízení místně příslušný, postoupí jej k vyřízení

soudu příslušnému. Nesouhlasí-li tento soud s postoupením věci, předloží spisy k rozhodnutí o příslušnosti Nejvyššímu správnímu soudu. Rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o této otázce jsou soudy vázány. Z výše uvedených ustanovení vyplývá, že s účinností od 1. 1. 2012 došlo ke změně v místní příslušnosti soudů rozhodujících věci správního soudnictví. Místně příslušným soudem pro řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu je ten krajský soud, v jehož obvodu se nachází sídlo správního orgánu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni.

[3] Městský soud v napadeném usnesení dále uvedl, že v projednávaném případě vydal rozhodnutí v prvním stupni Státní pozemkový úřad, Krajský pozemkový úřad pro Olomoucký kraj, jenž má sílo v Olomouci, Blanická 1. S ohledem na skutečnost, že se Olomouc nachází v obvodu působnosti Krajského soudu v Ostravě, je místně příslušným soudem k projednání žaloby proti napadenému rozhodnutí Krajský soud v Ostravě. Na tom dle názoru městského soudu nemůže nic změnit ani skutečnost, že Krajský pozemkový úřad pro Olomoucký kraj je vnitřní organizační jednotkou žalovaného, neboť příslušnost Krajského pozemkového úřadu pro Olomoucký kraj k rozhodnutí je v tomto případě založena zákonem. V poučení napadeného usnesení bylo uvedeno, že proti němu lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu.

[4] V kasační stížnosti stěžovatelé namítali, že byli městským soudem nesprávně poučeni o právní formě podání faktických námitek k řešení otázky příslušnosti soudu prostřednictvím kasační stížnosti, přičemž odkázali na ustanovení § 102 a § 103 odst. 1 s. ř. s. Dále namítli, že o odvolání mělo rozhodovat Ministerstvo zemědělství, neboť komplexní pozemkové úpravy byly v dotčeném katastrálním území zahájeny dne 25. 9. 2007 z podnětu tehdy existujícího Pozemkového fondu ČR, který však v té době spravoval v tomto katastrálním území zemědělskou půdu o výměře pouze 5,4 %. Přesto Pozemkový úřad na návrh Pozemkového fondu řízení o pozemkových úpravách zahájil, a to v rozporu s ustanovením § 6 odst. 3 zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pozemkových úpravách“). Agenda Pozemkového fondu ČR přešla od 1. 1. 2013 na Státní pozemkový úřad, resp. pobočku Krajského pozemkového úřadu v Jeseníku. Odvolací orgán se odvoláním stěžovatelů vůbec nezabýval a pouze „opsal“ odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Pro provedení komplexních pozemkových úprav podle požadavků stěžovatelů nevyužil žalovaný potenciál, rozsah a kapacitu zákona o pozemkových úpravách, a tím významně poškodil stěžovatele na jejich právech. Stěžovatelé závěrem uvedli, že mezi nimi je vzájemný soulad stanovisek a že není vyloučeno nařízení ústního jednání ve věci samé s účastí příslušných odpovědných pracovníků žalovaného a Ministerstva zemědělství. V souladu se zásadou hospodárnosti je podle názoru stěžovatelů na místě, aby o věci rozhodl v prvním stupni městský soud. Závěrem navrhli, aby Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že příslušným pro projednání věci bude městský soud.

[5] Žalovaný se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti v otázce místní příslušnosti ztotožnil s napadeným usnesením.

[6] Na vyjádření žalovaného reagovali stěžovatelé replikou, v níž odkázali na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2014, č. j. 6 As 40/2014 – 19, a potvrdili, že se chtějí domoci svého práva u městského soudu.

[7] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti označenému usnesení přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s. V této souvislosti Nejvyšší správní soud poukazuje na svou ustálenou judikaturu, podle níž kasační stížnost proti usnesení krajského soudu

pokračování

o postoupení věci není rozhodnutím soudu, jímž se pouze upravuje vedení řízení [§ 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s.], a tak je proti němu kasační stížnost přípustná (viz k tomu usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2007, č. j. Nad 22/2007 - 101, publ. pod č. 2503/2012 Sb. NSS; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

[8] Nejvyšší správní soud poté posoudil důvodnost kasační stížnosti. Zkoumal přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[9] Předně je třeba uvést, že Nejvyšší správní soud se obdobnou kasační stížností stěžovatelů již zabýval, a to v rozsudku ze dne 30. 4. 2014, č. j. 6 As 40/2014 - 19. Za situace, kdy se skutkový i právní stav věci podstatně neliší a kasační stížnosti jsou prakticky identické, neshledal Nejvyšší správní soud žádný rozumný důvod pro revizi svého právního názoru vyjádřeného v citovaném rozsudku. Místní příslušnost krajských soudů ve správním soudnictví je upravena v § 7 s. ř. s. S účinností od 1. 1. 2012 podle § 7 odst. 2 věty první s. ř. s. platí, že nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Zvláštní úprava místní příslušnosti je stanovena v § 7 odst. 3 s. ř. s. pro věci důchodového pojištění, úrazového pojištění a dávek podle zvláštních předpisů vyplácených spolu s důchody a ve věcech zaměstnanosti, ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, dávek státní sociální podpory, dávek pro osoby se zdravotním postižením, průkazu osoby se zdravotním postižením, příspěvku na péči a dávek pomoci v hmotné nouzi. Tam je k řízení příslušný krajský soud, v jehož obvodu má navrhovatel bydliště nebo sídlo, popřípadě v jehož obvodu se zdržuje.

[10] Podle ustanovení § 1 odst. 1 až 3 zákona č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů, s účinností od 1. 1. 2013 platí, že se „*zřizuje Státní pozemkový úřad jako správní úřad s celostátní působností. Státní pozemkový úřad je organizační složkou státu a účetní jednotkou. Sídlem Státního pozemkového úřadu je Praha.*“ Podle ustanovení § 2 téhož zákona platí, že „*státní pozemkový úřad je tvořen ústředím Státního pozemkového úřadu (dále jen „ústředí“) a krajskými pozemkovými úřady, které vykonávají činnost v rámci vyšších územních samosprávných celků) (dále jen „krajský pozemkový úřad“).*“ Podle § 2 odst. 4 a 5 citovaného zákona platí, že „*jako orgán prvního stupně rozhoduje ve správním řízení krajský pozemkový úřad jakožto vnitřní organizační jednotka Státního pozemkového úřadu podle územní působnosti; o odvolání proti jeho rozhodnutí rozhoduje ústředí, pokud jiný právní předpis nestanoví jinak). Státní pozemkový úřad zřizuje pro řízení o pozemkových úpravách podle zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů, pobočky krajských pozemkových úřadů, jejichž územní působnost odpovídá území jednoho nebo více okresů. Tyto pobočky rozhodují v řízení o pozemkových úpravách jako orgány prvního stupně. O odvolání proti rozhodnutí pobočky rozhoduje ústředí.*“

[11] Důvodová zpráva k citovanému ustanovení § 2 zákona č. 503/2012 Sb. uvádí z historického pohledu, že soustava pozemkových úřadů jako správních úřadů byla dříve založena zákonem o pozemkových úpravách. Řízena byla Ústředním pozemkovým úřadem, který byl jedním z odborů Ministerstva zemědělství. Později došlo k doplnění této soustavy organizačním řádem o územní odbory s krajskou působností, které však nevykonávaly agendu správního řízení. Jelikož v praxi se uvedená organizační struktura osvědčila, jsou tímto zákonem zřízeny pozemkové úřady pro příslušný kraj, které jsou řízeny ústředím Státního pozemkového úřadu. Tyto úřady budou rozhodovat ve správním řízení v prvním stupni a jejich územní působnost vychází z ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních

samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů. Ústředí pak bude správním orgánem druhého stupně (viz k tomu sněmovní tisk č. 691/0, přístupný na www.psp.cz).

[12] Z citované právní úpravy i důvodové zprávy vyplývá, že Státní pozemkový úřad představuje koncentrovaný správní úřad s celostátní působností, jehož sídlem je Praha. Krajské pozemkové úřady nepředstavují samostatné správní úřady, nýbrž pouze dekoncentrované organizační složky s územní působností vymezenou územím krajů jako vyšších územních samosprávných celků ve smyslu ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů. Tím méně pak mohou mít charakter samostatných správních úřadů pobočky krajských pozemkových úřadů, které rozhodují v řízení o pozemkových úpravách jako orgány prvního stupně, jak tomu bylo i v této věci. Instanční vztahy mezi jednotlivými složkami tohoto správního úřadu jsou pouze záležitostí funkční příslušnosti.

[13] Nejvyšší správní soud k tomu poukazuje na svou předchozí judikaturu, především pak rozsudek ze dne 15. 2. 2012, č. j. 6 Ads 15/2011 - 143, v němž dospěl k názoru, že pro určení místní příslušnosti správního soudu ve smyslu § 7 odst. 2 s. ř. s. je stěžejní sídlo správního orgánu; umístění jeho organizačních útvarů (poboček, odborů, pracovišť) není rozhodující (*in concreto*: místní příslušnost krajského soudu v případě žaloby podané proti České advokátní komoře se řídí jejím sídlem, nikoli umístěním pobočky). Obdobně lze poukázat i na právní názor týkající se příslušnosti krajského soudu v řízeních ve věcech zaměstnanosti, v nichž je žalovaným Úřad práce České republiky, o němž zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky, ve znění pozdějších předpisů, rovněž stanovuje, že je správním úřadem s celostátní působností a jeho pobočky tedy představují územní dekoncentrované organizační složky tohoto správního orgánu. K právnímu stavu panujícímu po zřízení Úřadu práce České republiky až do 26. 11. 2012 Nejvyšší správní soud dovodil, že i Úřad práce České republiky „...*rozhoduje jako celek a jeho vnitřní organizační jednotky nejsou v tomto ohledu samostatné*“ (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2012, č. j. Nad 5/2012 – 34). Tento právní názor byl uplatňován pro posuzování místní příslušnosti ve věcech zaměstnanosti až do nabytí účinnosti novelizace soudního řádu správního zákonem č. 396/2012 Sb. s účinností od 26. 11. 2012, kterým byly věci zaměstnanosti a další věci spadající do kompetence Úřadu práce České republiky zařazeny do ustanovení § 7 odst. 3 s. ř. s. a kritériem místní příslušnosti se stalo obdobně jako v důchodových věcech místo bydliště žalobce.

[14] Z uvedeného vyplývá, že městský soud se dopustil nesprávného posouzení otázky místní příslušnosti, neboť právě tento soud je ve smyslu § 7 odst. 2 s. ř. s. příslušný k projednání žaloby stěžovatelů proti napadenému rozhodnutí a rozhodnutí věci, a to proto, že žalovaný správní orgán (bez ohledu na vnitřní uspořádání jeho územních organizačních složek) má sídlo v Praze. Napadené usnesení tedy trpí vadou ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a proto je Nejvyšší správní soud zrušil a vrátil věc městskému soudu k dalšímu řízení, v němž je městský soud právním názorem vyjádřeným v tomto rozsudku vázán (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[15] O náhradě nákladů řízení o předmětné kasační stížnosti rozhodne městský soud v rámci rozhodnutí ve věci (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. května 2014

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu